

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Description study) เพื่อศึกษาภาวะโภชนาการ และพฤติกรรมบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ของผู้ป่วยไตวายที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ที่มารับการฟอกเลือด ณ แผนกไตเทียม บริษัทเชียงใหม่คลินิกโรคไต จำนวน 90 คน นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ภาวะโภชนาการของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่าง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพสมรส (n=90)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	52	57.80
หญิง	38	42.20
อายุ (ปี)		
21-30	10	11.10
31-40	26	28.90
41-50	22	24.40
51-60	32	35.60
สถานภาพสมรส		
โสด	24	26.70
คู่	60	66.70
หม้าย	3	3.30
หย่า	2	2.20
แยกกันอยู่	1	1.10

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 57.80 และมีสถานภาพ

สมรสคู่ ร้อยละ 66.70 และมีอายุอยู่ระหว่าง 51- 60 ปี ร้อยละ 35.60

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตาม ระดับการศึกษา และอาชีพปัจจุบัน
(n=90)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาตอนปลาย	18	20.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	18	20.00
ปริญญาตรี	15	16.80
ประถมศึกษาตอนต้น	13	14.40
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13	14.40
อนุปริญญา	13	14.40
อาชีพปัจจุบัน		
ค้าขาย	23	25.30
รับจ้าง	20	22.00
ว่างงาน	11	13.10
เกษตรกรรม	9	9.90
ลูกจ้าง	8	8.80
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	6.60
แม่บ้าน	5	5.50
ธุรกิจส่วนตัว	4	4.40
ข้าราชการบำนาญ	2	2.20
นักบวช	1	1.10
นักศึกษา	1	1.10

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างได้รับการศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และประกอบอาชีพ ค้าขาย ร้อยละ 25.30 รองลงมา คือ รับจ้าง ร้อยละ 22.00

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนา รายได้ และบุคคลที่สนับสนุน รายได้ (n=90)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา		
พุทธ	88	97.80
คริสต์	1	1.10
ไม่มีศาสนา	1	1.10
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	26	28.90
น้อยกว่า 5,000 บาท	20	22.20
5,000-10,000 บาท	19	21.10
10,000-15,000 บาท	7	7.80
มากกว่า 15,000 บาท	18	20.00
บุคคลที่จุนเจือเรื่องรายได้กรณีที่ผู้ปวยไม่มีรายได้		
สามี/ภรรยา	41	45.60
บุตร	14	15.60
พ่อ/แม่	19	21.10
ญาติ/พี่น้อง	13	14.40
เงินเก็บ	3	3.30

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.80 ไม่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ร้อยละ 28.90 และได้รับความช่วยเหลือเรื่องรายได้จากสามี/ภรรยา ร้อยละ 45.60

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม จำนวนปี และจำนวนครั้งที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือด (n=90)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนปีที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือด		
1 ปี	27	30.00
2 ปี	12	13.30
3 ปี	8	8.90
4 ปี	8	8.90
มากกว่า 4 ปี	35	38.90
จำนวนครั้งที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือดต่อสัปดาห์		
หนึ่งครั้ง	3	3.30
สองครั้ง	30	33.30
สามครั้ง	56	62.30
สี่ครั้ง	1	1.10

จากตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฟอกเลือด มากกว่า 4 ปี ร้อยละ 38.90 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ฟอกเลือดสามครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 62.30

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สมาชิกในครอบครัวที่เตรียมอาหาร และแหล่งที่ให้คำแนะนำ (n=90)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกในครอบครัวที่เตรียมอาหาร		
เตรียมเอง	47	52.30
สามี/ภรรยา	26	28.90
พ่อ/แม่	10	11.10
บุตร	3	3.30
พี่น้อง	2	2.20
ลูกสะใภ้	1	1.10
ลูกจ้าง	1	1.10
แหล่งที่ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับอาหารเฉพาะ โรคและการปฏิบัติตัว		
พยาบาล	68	75.55
แพทย์	40	44.44
หนังสือ/เอกสาร/แผ่นพับ	33	36.66
วิทยุ/โทรทัศน์	12	13.33
เพื่อน/ญาติพี่น้อง	11	12.22
นักโภชนาการ	6	6.66

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เตรียมอาหารเอง ร้อยละ 52.30 และได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับอาหารเฉพาะ โรคและการปฏิบัติตัวจากพยาบาล ร้อยละ 75.55

ส่วนที่ 2 จำนวนและร้อยละภาวะโภชนาการของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาวะโภชนาการ (n=90)

ภาวะโภชนาการ	จำนวน	ร้อยละ
ภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์ (<18.50)	8	8.90
ภาวะโภชนาการปกติ (18.50 – 24.99)	46	51.10
ภาวะโภชนาการก่อนอ้วน (25.00 - 29.99)	33	36.60
ภาวะโภชนาการอ้วน (> = 30)	3	3.30

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาวะโภชนาการปกติ ร้อยละ 51.10 รองลงมาคือ ก่อนอ้วน ร้อยละ 36.60

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมการบริโภคโดยรวม (n=90)

พฤติกรรมการบริโภคโดยรวม	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมการบริโภคดี (2.50-3.00)	0	0
พฤติกรรมการบริโภคพอใช้ (1.50-2.49)	86	95.56
พฤติกรรมการบริโภคควรปรับปรุง (0.50-1.49)	4	4.44
พฤติกรรมการบริโภคควรปรับปรุง (<0.50)	0	0

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการบริโภคพอใช้ ร้อยละ 95.60

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริโภคของคะแนนพฤติกรรม
การบริโภคอาหารด้านที่ควรบริโภค (n=90)

พฤติกรรมการบริโภค อาหารด้านที่ควรบริโภค	คะแนนพฤติกรรมการบริโภค		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การบริโภค			
น้ำสะอาด	2.17	0.99	พอใช้
ไข่ขาว	2.04	0.77	พอใช้
น้ำมันพืช เช่น น้ำมันถั่วเหลือง, น้ำมันรำข้าว	2.02	0.96	พอใช้
เนื้อปลาน้ำจืด/ปลาทะเล	1.87	0.81	พอใช้
เนื้อหมู/วัว/ไก่ไม่ติดมัน	1.86	0.86	พอใช้
ลำไย/สับปะรด/ฝรั่ง/เงาะ/ส้ม	0.93	0.61	ควรปรับปรุง
เห็ดหูหนู	0.78	0.76	ควรปรับปรุง
โดยรวม	1.67	0.41	พอใช้

จากตารางที่ 4.8 กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารด้านที่ควรบริโภคระดับพอใช้ ได้แก่ น้ำสะอาด ไข่ขาว น้ำมันพืช (น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันรำข้าว) เนื้อปลาน้ำจืด/ปลาทะเล และเนื้อหมู/วัว/ไก่ไม่ติดมัน

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ควรบริโภคระดับควรปรับปรุง ได้แก่ ลำไย/สับปะรด/ฝรั่ง/เงาะ/ส้ม และเห็ดหูหนู

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริโภคของคะแนนพฤติกรรม
การบริโภคอาหารด้านที่ควรหลีกเลี่ยงบริโภค (n=90)

พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ด้านที่ควรหลีกเลี่ยง	คะแนนพฤติกรรมการบริโภค		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการบริโภค
ทุเรียน/กล้วยหอม	2.95	0.50	ดี
ผลไม้กระป๋อง	2.78	0.46	ดี
น้ำผลไม้สดคั้น	2.55	0.69	ดี
อาหารกระป๋อง เช่น ผักกาดกระป๋อง/ ปลากระป๋อง	2.50	0.62	ดี
เครื่องในสัตว์	2.44	0.67	พอใช้
อาหารทะเล/อาหารทะเลแช่แข็ง	2.38	0.55	พอใช้
บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	2.27	0.72	พอใช้
นมสด/นมพร้อมมันเนย/นมถั่วเหลือง	2.24	0.77	พอใช้
ไอศกรีม	2.16	0.75	พอใช้
ไข่แดง	2.09	0.79	พอใช้
ไมโล/โอวัลติน	2.01	0.86	พอใช้
อาหารแปรรูป เช่น ไส้กรอก/หมูยอ/แฮม	2.00	0.78	พอใช้
น้ำมันหมู/น้ำมันปาล์ม	1.92	1.04	พอใช้
น้ำแร่/น้ำหวาน/น้ำอัดลม/ชา/กาแฟ	1.88	1.07	พอใช้
เดิมเกลือป่น/น้ำปลา/ซีอิ๊ว/ซอสปรุงรส/ ผงชูรสก่อนรับประทาน	1.67	0.97	พอใช้
ขนมปัง/เบเกอรี่/เค้ก/คุกกี้	1.66	0.94	พอใช้
แครอท/มะเขือเปราะ/หอมแดง/แตงกวา/ ผักกาดขาว/เห็ดนางฟ้า/บวมเหลี่ยม/หอมหัวใหญ่	1.41	0.76	ควรปรับปรุง
หัวปลี/ผักชี/ต้นกระเทียม	1.38	1.00	ควรปรับปรุง
โดยรวม	2.12	0.39	พอใช้

จากตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ควรหลีกเลี่ยงระดับดี ได้แก่ ทุเรียน/กล้วยหอม ผลไม้กระป๋อง น้ำผลไม้สดคั้น และอาหารกระป๋อง

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ควรหลีกเลี่ยงระดับพอใช้ ได้แก่ เครื่องในสัตว์
อาหารทะเล/อาหารทะเลแช่แข็ง บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป นมสด/นมพ่องมันเนย/นมถั่วเหลือง/ไอศกรีม
ไข่แดง ไมโล/โอวัลติน อาหารแปรรูป น้ำมันหมู/น้ำมันปาล์ม น้ำแร่/น้ำหวาน/น้ำอัดลม/ชา/กาแฟ
เค็มเกลือป่น/น้ำปลา/ซีอิ๊ว/ซอสปรุงรส ผงชูรสก่อนรับประทาน และขนมปัง เบเกอรี่ เค้ก คุกกี้

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ควรหลีกเลี่ยงระดับควรปรับปรุง แครอท/
มะเขือเปราะ/หอมแดง/แตงกวา/ผักกาดขาว/เห็ดนางฟ้า/บวมเหลี่ยม/หอมหัวใหญ่ และหัวปลี/ผักชี/
ต้นกระเทียม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved